

ИЗБОРНОМ И НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На седмој електронској седници Изборног и Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду одржаној од 20. до 26. априла 2021. изабрана је Комисија за избор редовног професора за ужу научну област Српска књижевност, предмет Српска књижевност 20. века, у саставу: проф. др Јован Делић, проф. др Снежана Самарџија, проф. др Александар Јерков, проф. др Драган Станић и проф. др Драган Бошковић. Након увида у конкурсни материјал, који је достављен 31. маја 2021. године, Комисија има част да Изборном и Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс за избор редовног професора за ужу научну област Српска књижевност, предмет Српска књижевност 20. века, објављен у листу *Послови*, број 933 од 12. маја 2021. године, пријавио се један кандидат, др Предраг Петровић, досадашњи ванредни професор на овом предмету на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета у Београду. Уз пријаву на Конкурс кандидат је приложио како то конкурс налаже биографију, библиографију научних радова, потврду о научном степену и саме радове.

Др Предраг Петровић рођен је 1975. године у Ужицу где је завршио основну школу и гимназију. Дипломирао је 1999. године на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета у Београду (просечна оцена 9,86) на којој од 2000. године ради као асистент–приправник, од 2007. као асистент, од 2013. као доцент а од 25. октобра 2016. године као ванредни професор за ужу научну област Српска књижевност, предмет Српска књижевност 20. века.

Магистарски рад „Поетика кратког романа српске авангарде” (ментор проф. др Новица Петковић) одбранио је 2006, а докторску дисертацију „Енциклопедичност као поетички модел романа Растка Петровића” (ментор проф. др Јован Делић) 2012. године. Као наставник ангажован је на неколико предмета на основним студијама (Српска књижевност 20. века, Поетика савремене српске књижевности, Историја српске књижевности IV, Тумачење књижевног дела: савремена проза и Тумачење књижевног дела: савремена поезија), мастер студијама (Српска књижевност и филм) и докторским студијама (Српска поезија у 20. веку, Српска проза у 20. веку).

Од 2006. до 2012. био је члан научноистраживачког пројекта „Поетичке промене у српској поезији прве половине двадесетог века”, а од 2012. члан је научноистраживачког пројекта „Смена поетичких парадигми у српској књижевности 20. века: национални и европски контекст” Института за књижевност и уметност у Београду.

Члан је Савета Међународног славистичког центра у Београду, редакција *Зборника Матице српске за књижевност и језик* и *Годишњака Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима*, као и уређивачког одбора едиције *Поетичка истраживања* Института за књижевност и уметност у Београду. Од 2017. до 2021. био је

члан уредништва *Летописа Матице српске*. Члан је уређивачког одбора новог издања *Речника књижевних термина* који припрема Институт за књижевност и уметност у Београду. Коаутор је изложби о Станиславу Винаверу (2006) и Момчилу Настасијевићу (2009) у оквиру манифестације Фестивал једног писца Културног центра Београда и изложбе о Милошу Црњанском (2013) у Студенском културном центру у Београду. Био је члан жирија за доделу награде „Десанка Максимовић“, „Мома Димић“ и „Меша Селимовић“.

Учествовао је на великом броју домаћих и међународних научних скупова у организацији Међународног славистичког центра на Филолошком факултету Универзитета у Београду, Српске академије наука и уметности, Матице српске, Института за књижевност и уметност у Београду, Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу и др. Од 2015. године члан је Асоцијације за славистичке, источноевропске и евроазијске студије (ASEEES) са седиштем у Питсбургу (САД) и учествовао је на међународним славистичким конференцијама у Филаделфији (новембра 2015, тема реферата: „The Image of Great War in the Serbian Avant-garde Novel“), Чикагу (новембра 2017, тема реферата: „Rastko Petrovic and the American Culture“) и Сан Франциску (новембра 2019, тема реферата: „Karl Malden’s American Dream“).

У оквиру програма DAAD немачке службе за универзитетску размену боравио је децембра 2019. на Институту за славистичке студије Универзитета у Хамбургу где је одржао предавање. У сарадњи са Српским народним савезом новембра 2019. године одржао је предавање на Универзитету у Питсбургу (САД). Од 2015. од 2019. као сарадник Истраживачке станице Петница, Међународног славистичког центра и Андрићевог института у Вишеграду организовао је и као предавач учествовао у курсевима и летњим школама за студенте историје, књижевности и језика.

Од избора у звање доцента до избора у звање ванредног професора др Предраг Петровић био је ментор 76 дипломских радова студената основних академских студија српске књижевности и члан укупно 123 комисије за одбрану дипломских радова. Председник је Фондације „Радмила Поповић“ која додељује награду за најбољи дипломски рад из области књижевности 20. века одбрањен на Катедри за српску књижевност. На мастер студијама др Предраг Петровић био је ментор осам радова. У периоду од избора у звање доцента до избора у звање ванредног професора био је члан пет комисија за одбрану докторских дисертација.

Након избора у звање ванредног професора др Предраг Петровић био је ментор 58 дипломских и 26 мастер радова. Под менторством проф. др Предрага Петровића одбрањене су три докторске дисертације. Поред тога био је члан још шест комисија за одбрану докторских дисертација, а тренутно је ментор пет докторских дисертација. У анкетама о вредновању педагошког рада наставника Филолошког факултета у периоду од 2016/17. до 2020/21. проф. др Предраг Петровић оцењен је укупном просечном оценом 4,73.

Уз пријаву кандидат је приложио и следеће библиографске податке:

БИБЛИОГРАФИЈА

Библиографија радова до избора у звање ванредног професора¹

Научне монографије

1. *Авангардни роман без романа: поетика кратког романа српске авангарде*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008. (349 страница); друго, измењено издање, Друштво за српски језик и књижевност, 2017, Београд (252 странице).

ISBN 978-86-7095-135-8 УДК 821.163.41.09-31"19"

2. *Откривање тоталитета: романи Растка Петровића*, Службени гласник, Београд, 2013. (275 страница).

ISBN 978-86-519-1735-9 УДК 821.163.41.09-31 Петровић Р.

3. *Између музике и смрти: огледи о модернистичкој поезији*, Службени гласник, Београд, 2016. (216 страница)

ISSN 978-86-519-0688-9 УДК 821.163.41.09-1"19"

Уџбеници

Читанка 4: читанка за четврти разред гимназија и средњих стручних школа (у коауторству са Мином Ђурић, Бошком Сувајдићем и Наташом Станковић Шошо), Нови Логос, Београд, 2016. (399 страница)

ISBN 978-86-6109-255-8

Научне студије објављене у националним часописима међународног значаја

1. „Авангарда или тријумф коперниканске естетике”, *Књижевна историја*, год. 38, бр. 130, Београд, 2006, стр. 673-705.

2. „Роман приповеда о себи (*Људи говоре* Растка Петровића)”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 54, св. 2, Нови Сад, 2006, стр. 63-89.

3. „Кинематографско писање романа (*Крила* Станислава Кракова)”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 54, св. 3, Нови Сад, 2006, стр. 511-527.

4. „Авангардни роман без романа: о поетици кратког романа у време авангарде”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 55, св. 1, Нови Сад, 2007, стр. 135-190.

5. „Надреализам и роман”, *Књижевна историја*, књ. 39, бр. 133, Београд, 2007, стр. 503-513.

6. „Вишегласни Винавер”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 56, св. 1, Нови Сад, 2008, стр. 145-155.

7. „Чиме нахранити роман? Поетички погледи Растка Петровића”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 61, св. 1, Нови Сад, 2013, стр. 175–193.

8. „Авангардна политика књижевности: Бенјаминово читање *Берлин Александерплаца* и његове теоријске консеквенце”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 62, св. 3, Нови Сад, 2014, стр. 727–741.

9. „Слика Византије у српским авангардним путописима“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 64, св. 1, Нови Сад, 2016, стр. 103–115.

¹ Радови су класификовани према правилницима и критеријумима који су важили у тренутку када је др Предраг Петровић биран у звање ванредног професора, октобра 2016. године.

Научне студије објављене у националним часописима

1. „О неким одликама књижевног лика у српској прози почетком двадесетог века”, *Књижевност и језик*, год. 51, бр. 1-2, Београд, 2004, стр. 185-192.
2. „Лирски роман”, *Свет речи*, бр. 17/19, Београд, 2004, стр. 52-57.
3. „Енциклопедијски облик авангардног романа”, *Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима*, год. II, Београд, 2006, стр. 127-163.
4. „*De imitatione Gulliveri*: о имагинативним просторима *Афродитине увале* Миодрага Павловића”, *Књижевност*, књ. 122, бр. 2, Београд, 2008, стр. 52-58.
5. „Музика стиха: о проблему мелодизације у стихолошким студијама Новице Петковића”, *Књижевност*, књ. 122, бр. 4, Београд, 2008, стр. 121-126.
6. „Пред целином Андрићевог дела”, *Летопис Матице српске*, год. 187, књ. 488, св. 6, Нови Сад, 2011, стр. 1163–1168.
7. „Први модерни (анти)ратни роман“, *Летопис Матице српске*, књига 493, свеска 1-2, Нови Сад, јануар-фебруар 2014, стр. 53–61.

Научне студије објављене у међународним зборницима радова

1. „Научнофантастичне приповетке Станислава Винавера”, *Зборник радова 31. међународног састанка слависта у Вукове дане*, Међународни славистички центар, Београд, 2003, стр. 219-229.
2. „Станковићев роман о страху (*Газда Младен*)”, *Зборник радова 34. међународног састанка слависта у Вукове дане*, Међународни славистички центар, Београд, 2005, стр. 245-255.
3. „Облици хумора у надреалистичкој поеми *Хумор заспало* Александар Вуча”, *Зборник радова 35. међународног састанка слависта у Вукове дане*, Међународни славистички центар, Београд, 2006, стр. 365-375.
4. „Елементи киностила у српској авангардној прози”, *Зборник радова 36. међународног састанка слависта у Вукове дане*, Међународни славистички центар, Београд, 2007, стр. 329-341.
5. „Авангардни роман и филм”, *Јужнословенска авангарда између Истока и Запада*, Факултет драмских уметности, Београд, 2008, стр. 155-167.
6. „Андрићев *Омерташа Латас* као роман о уметнику”, *Зборник радова 41. међународног састанка слависта у Вукове дане*, Међународни славистички центар, Београд, 2012, стр. 555 -563.
7. „Авангардни књижевници о Његошу“, *Његош у свом времену и данас*, зборник радова, Научни састанак слависта у Вукове дане, књ. 43, св. 2, Међународни славистички центар, Београд, 2014, стр. 333–345.
8. „Поглед иза видовданске завесе: ратна проза Милоша Црњанског”, *Први светски рат и српска књижевност*, зборник радова, Научни састанак слависта у Вукове дане, књ. 44, св. 2, Међународни славистички центар, Београд, 2015, стр. 397–405.

Научне студије објављене у националним зборницима радова

1. „Тишина у поезији Стевана Раичковића”, у зборнику радова *Стеван Раичковић, песник*, Краљево, 2001, стр. 61-71.

2. „Песник и тамница или две побуне Матије Бећковића”, у зборнику радова *Матија Бећковић, песник*, Краљево, 2002, стр. 145-155.
3. „Радовићеви ковачи и алхемичари”, у зборнику радова *Поезија Борислава Радовића*, Народна библиотека Србије, Београд, 2003, стр. 32-42.
4. „Орфичко завештање: Дис и Миљковић”, у зборнику радова *Дисова поезија*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2003, стр. 373-390.
5. „Естетика ружног у поезији Симе Пандуровића”, у зборнику радова *Поетика Симе Пандуровића*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2005, стр. 179-213.
6. „Крај митског и почетак историјског времена у *Летопису Перунових потомака* Десанке Максимовић”, у зборнику радова *Хришћанско и паганско у поезији Десанке Максимовић*, Народна библиотека Србије, Београд, 2005, стр. 65-75.
7. „Смисао поезије у модерном граду”, у зборнику радова *Мирослав Максимовић, песник*, Краљево, 2006, стр. 22-32.
8. „Ракићево и Попино Косово”, у зборнику радова *Поезија Милана Ракића*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2007, стр. 185-207.
9. „Између музике и смрти: Лалићеве песме о Моцарту”, у зборнику радова *Постсимболистичка поетика Ивана В. Лалића*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2007, стр. 345-367.
10. „Дучићева ненаписана песма”, *Поезија и поетика Јована Дучића* : зборник радова, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2009, стр. 151-171.
11. „Лирика, живот и коментари у *Фасцикли* Стевана Раичковића”, *Поетика Стевана Раичковића* : зборник радова, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2010, стр. 373-387.
12. „Од поетике авангарде ка авангардној поетици”, *Језик, књижевност, култура: Новици Петковићу у част*: зборник радова, Институт за књижевности уметност, Филолошки факултет, Београд, 2011, стр. 151-163.
13. „Симовићева песничка реторика”, *Песничке вертикале Љубомира Симовића*: зборник радова, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2011, стр. 123-143.
14. „Смех пред лицем смрти”, *О песмама, поемама и поетици Матије Бећковића*: зборник радова, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2011, стр. 191-203.
15. „*Лирика Итаке*: између одисејевског и донкихотовског гласа“, *Милош Црњански: поезија и коментари*, зборник радова, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2014, 178-189.
16. „Данојлићеве линије бекства”, *Песничко дело и мисао Милована Данојлића*, зборник радова, ур. Јован Делић, Драган Хамовић, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2013, 219-229.
17. „Авангардна Византија: недовршени или немогући пројекат?”, *Византија у (српској) књижевности и култури од средњег до двадесет и првог века*, зборник радова, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2013, стр. 129-141.
18. „Могућности тумачења поезије Момчила Настасијевића“, *Савремено изучавање српског језика и књижевности и словенских језика као матерњих, инословенских и страних*, зборник радова, Савез славистичких друштава Србије, Београд, 2014, стр. 491-501.

19. „Модернистички сензибилитет Винаверове *Европске ноћи*”, *Поезија и модернистичка мисао Станислава Винавера*, зборник радова, ур. Предраг Петровић, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2015, стр. 259–279.

Критике, прикази, чланци (избор)

1. „Историјска авантура новеле (Јелеазар Мелетински, *Историјска поетика новеле*)”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 47, св. 1, Нови Сад, 1999, стр. 167–171.
2. „Три погледа на авангарду (Петер Биргер, *Теорија авангарде*, Адријан Марино, *Поетика авангарде*, Миклош Сабољчи, *Авангарда&неоавангарда*)”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 47, св. 1, Нови Сад, 1999, стр. 172–177.
3. „Моделі авангардне прозе (Радован Вучковић, *Српска авангардна проза*)”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 49, св. 1-2, Нови Сад, 2001, стр. 285-288.
4. „Судбина коментара (*Коментар и приповедање*, зборник радова, ур. Душко Иванић)”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 49, св. 1-2, Нови Сад, 2001, стр. 304–306.
5. „Историја авангарде – од побуне до одбране (Гиљермо де Торе, *Историја авангардних књижевности*)”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 49, св. 3, Нови Сад, 2001, стр. 511-514.
6. „(Пре)вредновање песничке традиције (Леон Којен, *Антологија српске лирике 1900-1914*)”, *Књижевни лист*, бр. 2, Београд, 2002, стр. 9.
7. „Огледи о поетичности (Борислав Радовић, *О песницима и о поезији*)”, *Књижевни лист*, бр. 3, Београд, 2002, стр. 7.
8. „Исус Христ и Вол Стрит (Душко Новаковић, *Сметењаков цртеж*)”, *Књижевни лист*, бр. 5/6, Београд, 2002, стр. 8.
9. „Говор и прах (о поезији Бранислава Петровића)”, *Књижевни магазин*, бр. 17, Београд, 2002, стр. 4-5.
10. „Капитално издање српске књижевности (*Сабрана дела Владислава Петковића Диса*, приредио Новица Петковић)”, *Књижевна историја*, год. 35, бр. 120-121, Београд, 2003, стр. 553-559.
11. „Лирска благост (Војислав Карановић, *Светлост у налету*)”, *Књижевни лист*, бр. 20, Београд, 2004, стр. 9.
12. „Тачка која обухвата и садржи све (Љубомир Симовић, *Тачка*)”, *Књижевни лист*, бр. 21, Београд, 2004, стр. 10.
13. „Scribo, ergo sum (Борислав Пекић, *Кореспонденција као живот 2*)”, *Књижевни лист*, бр. 22, Београд, 2004, стр. 7.
14. „Лирска хроника града (Мирослав Максимовић, *Београдске песме*)”, *Књижевни лист*, бр. 24, Београд, 2004, стр. 8.
15. „Ко је оклеветао реторику? (Добривоје Станојевић, *Реторика поезије*)”, *Књижевни лист*, год. 4, бр. 37, Београд, 2005, стр. 8.
16. „О смислу и бесмислу у *Београдским песмама* Мирослава Максимовића”, *Књижевни лист*, год. 4, бр. 39, Београд, 2005, стр. 10.
17. „Есејистичке и поетичке радње (Милосав Тешић, *Есеји и друге радње*)”, *Књижевност*, год. 60, књ. 114, бр. 1, Београд, 2005, 149–153.
18. „Уметнички пројекат новог ангажмана (Миодраг Перишић, *Анђео историје и дневни послови*)”, *Књижевни лист*, бр. 41, Београд, 2006, стр. 3.

19. „Scripta manent (Данило Киш, *Из преписке*)”, *Књижевни лист*, бр. 45, Београд, 2006, стр. 7.
20. „Благослов строжег метра (Драган Хамовић, *Матична књига*)”, *Београдски књижевни часопис*, год. 3. бр. 7, Београд, 2007, стр. 183–185.
21. „Поезија, музика и мит (о поезији Ивана В. Лалића)”, *Књижевност*, књ. 118, бр. 3, Београд, 2007, стр. 133–135.
22. „Посвећеност језичком бићу”, *Књижевни лист*, бр. 55, Београд, 2008, стр. 5.
23. „Херменеутичко бдење (Драган Стојановић, *Поверење у Богородицу*)”, *Београдски књижевни часопис*, год. 4, бр. 11, Београд, 2008, стр. 193–195.
24. „Простори, у раскораку (Дејан Илић, *Из викенда*)”, *Београдски књижевни часопис*, год. 4, бр. 12, Београд, 2008, стр. 186–188.
25. „Шта после добијене битке? (Душко Новаковић, *Клупе ненаграђених*)”, *Београдски књижевни часопис*, год. 4, бр. 13, Београд, 2008, стр. 170–172.
26. „Роман укрштених судбина (Милисав Савић, *Принц и сербски списатељ*)”, *Политика: додатак Култура, уметност, наука*, субота 8. новембар, 2008, стр. 5.
27. „Абецеда смрти и одрастања (Владимир Тасић, *Стаклени зид*)”, *Политика: додатак Култура, уметност, наука*, субота 22. новембар, 2008, стр. 4.
28. „Песме с иглом у устима (о поезији Борислава Радовића)”, *Политика*, додатак *Култура, уметност, наука*, субота 31. мај, 2008, стр. 3.
29. „Нова визија апокалипсе (о романима Миодрага Павловића)”, *Политика*, додатак *Култура, уметност, наука*, субота 2. фебруар, 2008, стр. 2.
30. „Фантастика свакодневног (Давид Албахари, *Сваке ноћи у другом граду*)”, *Политика*, додатак *Култура, уметност, наука*, субота 6. децембар, 2008, стр. 2.
31. „Гранично искуство живота и писања”, *Политика*, додатак *Култура, уметност, наука*, субота 7. март, 2009, стр. 5.
32. „Слојеви идентитета (проза у 2008)”, *Политика*, додатак *Култура, уметност, наука*, субота 20. јануар 2009, стр. 5.
33. „Трагање за боговима старијим од Бога (Владимир Пиштало, *Тесла, портрет међу маскама*)”, *Политика*, додатак *Култура, уметност, наука*, субота 24. јануар 2009, 5.
34. „Црне хронике свакодневице (поезија Мирослава Максимовића и Новице Тадића)”, *Политика*, додатак *Култура, уметност, наука*, субота 4. април, 2009, стр. 4.
35. „Песник културе и апокалипсе (Песништво и књижевна мисао Миодрага Павловића, зборник радова)”, *Књижевна историја*, год. 42, бр. 142, Београд, 2010, 683–686.
36. „Изузетна монографија о Андрићу (Јован Делић, Иво Андрић: *Мост и жртва*)”, *Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима*, год. VI, Београд, 2011, 483–488.
37. „Мрак у налету (Владан Матијевић, *Врло мало светлости*)”, *Књижевни магазин*, год. 11, бр. 115/116, Београд, 2011, стр. 55–56.

Библиографија радова након избора у звање ванредног професора

Радови објављени у међународном часопису из категорија M21, M22 или M23

1. Предраг Петровић, „Милош Црњански и руска књижевност“, у: *Српска славистика, Колективна монографија*, Том II: *Књижевност, култура, фолклор*, уредници Бошко Сувајџић, Петар Буњак, Душан Иванић, Међународни конгрес слависта, Савез славистичких друштава Србије, Београд, 2018, стр. 275–285.

ISBN 978-86-917949-4-1 УДК 821.163.41.09::821.161.1 Црњански, Милош

https://doi.org/10.18485/mks_srpska_slavistika.2018.2.ch23

M13 > M23

2. Предраг Петровић, „Два сербских путевих очерка о Советской России“, *Стефанос*, Рецензируемый мультиязычный научный журнал Филологического факультета МГУ имени М.В. Ломоносова, књ. 45. бр. 1, 2021, стр. 7–16.²

ISSN 2309-9917

DOI: 10.24249/2309-9917-2021-45-1-7-15

M 23

<http://www.stephanos.ru/izd/2021/2021-45-1.pdf>

3. Предраг Петровић, „Поетика кинематографа: Винаверови есеји о филму“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књига 69, свеска 1, 2021, стр. 151–162.³

ISSN 0543-1220 УДК 821.163.41-4.09 Vinaver S

https://doi.org/10.18485/ms_zmskij.2021.69.1.8

M 23

Радови објављени у националном часопису међународног значаја, категорија M24

1. Предраг Петровић, „Посвећеност језичком бићу: Новица Петковић као тумач српске поезије“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књига 66, свеска 3, 2018, стр. 865 – 875.

ISSN 0543-1220 УДК 821.163.41.09 Petković N.

M 24

http://www.maticasrpska.org.rs/stariSajt/casopisi/ZMSKJ_66_3.pdf

2. Предраг Петровић, „Хришћанска религиозност у модерној српској поезији“, *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*, књ. LXXXVI, Београд, 2020, стр. 95–111.

ISSN 0350-6673 УДК 821.163.41.09-1

M 24

<https://doi.org/10.2298/PKJIF2086097P>

3. Предраг Петровић, „Растко Петровић и америчка култура“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књига 68, свеска 3, 2020, стр. 815 – 837.

ISSN 0543-1220 УДК 821.163.41-31.09 Petrović R.

M 24

https://doi.org/10.18485/ms_zmskij.2020.68.3.4

Радови објављени у врхунском часопису националног значаја, категорија M51

1. Предраг Петровић, „О поезији и памћењу: позна лирика Десанке Максимовић“, *Књижевност и језик*, књ. 66, бр.1, 2019, стр. 47 – 56.

ISSN: 0454-0689 УДК: 821.163.41.09-1

M 51

<https://doi.org/10.18485/kij.2019.66.1.4>

2. Предраг Петровић, „Пустите ме како ја хоћу: о *трећем* добу у антологији Богдана Поповића“, *Књижевност и језик*, књ. 66, бр. 2, 2019, стр. 269 – 279.

ISSN: 0454-0689 УДК: 821.163.41.09-14

M 51

<https://doi.org/10.18485/kij.2019.66.2.2>

3. Предраг Петровић, „Павле Поповић о књижевности српске модерне“, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, Међународни славистички центар, Београд, књ. 48, св. 2, Београд, 2019, стр. 151 - 159

ISBN: 978-86-6153-576-5 УДК: 821.163.41.09"18/19"

M 51

² Часопис се налази на листи часописа који се вреднују у поступку избора у звања наставника у групацији друштвено-хуманистичких наука утврђених одлуком Универзитета у Београду: <http://www.bg.ac.rs/files/sr/univerzitet/univ-propisi/FLF-relevatni-casopisi.pdf>

³ Правилником о категоризацији и рангирању научних часописа који је донело Министарство просвете, науке и технолошког развоја ("Службени гласник РС", број 159 од 30. децембра 2020), члан 14, став 3, *Зборник Матице српске за књижевност и језик* се од јануара 2021. године вреднује се као часопис категорије М 23 (<http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2021/01/Pravilnik-o-kategorizaciji-i-rangiranju-naucnih-casopisa-159-2020-115-1.pdf>)

<https://doi.org/10.18485/msc.2019.48.2.ch14>

4. Предраг Петровић, „Средњовековна духовност као упориште постмодерног енциклопедизма“, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, Међународни славистички центар, Београд, књ. 49, св. 2, Београд, 2020, стр. 241 – 250.

ISBN 978-86-6153-643-4 УДК: 821.163.41.09"5/15"

М 51

<https://doi.org/10.18485/msc.2020.49.2.ch22>

5. Предраг Петровић, „Станковићев роман о лепоти“, *Књижевност и језик*, књ. 67, бр. 1, 2020, стр. 27 – 40.

ISSN 0454-0689 УДК: 821.163.41.09-31

М 51

<https://doi.org/10.18485/kij.2020.67.1.3>

Радови са међународног научног скупа објављена у целини, категорије М31 или М33.

1. Предраг Петровић, „Модернистичка криза идентитета у роману *Величанствени бели брик Свети Јурај* Сибета Миличића“, у: *Јосип Сибета Миличић: време, простор, судбине: међународни интердисциплинарни зборник радова*, Институт за књижевност и уметност: Универзитетска библиотека Светозар Марковић, Београд. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Centar za komparativnohistorijske i interkulturene studije, Zagreb, 2018. стр. 333 - 347, ISBN: 978-86-7301-121-9 УДК: 821.163.4:929 Миличић С.(082)

М 33

2. Предраг Петровић, „Пут до храма: Слика Азије у путописима Миодрага Павловића“, *Библиотеке на путу свиле*, зборник радова са међународне научне конференције, уредник Александра Вранеш, Филолошки факултет, Београд, 2018, стр. 13–24.

ISBN: 978-86-6153-573-4 УДК: 821.163.41.09-992 Павловић М.

М 33

3. Предраг Петровић, „Павићева проза у херменеутичкој призми Јована Делића“, у међународном зборнику *Књижевност, култура идентитет*, уредници Светлана Шеатовић, Александар Јерков, Предраг Петровић, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2020, стр. 277– 292.

ISBN 978-86-7095-262-1 УДК 82:81'38:[821.163.41.09-3 Pavić М.

М14 > М33

Радови са научног скупа националног значаја објављена у целини, категорије М61 или М63

1. Предраг Петровић, „*Луцифер*: демонске визије у Шантићевој поезији“, *Песничке теме и поетички модели Алексе Шантића*, зборник радова, уредници Јован Делић и Бојан Чолак, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2017, стр. 191–203.

ISBN 978-86-7095-232-4 УДК 821.163.41.09-1 Шантић. А.

М 63

2. Предраг Петровић, „Бојићеве библијске визије“, *Поетика Милутина Бојића*, зборник радова, уредници Јован Делић, Светлана Шеатовић, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2017, стр. 179–197.

ISBN 978-86-7095-235-5 УДК 821.163.41.09-1 Бојић М.

М 63

3. Предраг Петровић, „Свет и век у књижевном делу Александра Петрова“, *Свет и век: књижевно дело Александра Петрова*, зборник радова, уредник Предраг Петровић, Филолошки факултет, Београд, 2017, стр. 7–20.

ISBN 978-86-6153-463-8 УДК 821.163.41.09 Петров А. (082)

4. Предраг Петровић, „Свет као позорница у романима Иве Андрића“, *Дело Иве Андрића*, зборник радова, уредник Миро Вуксановић, Научни скупови Српске академије наука и уметности, књ. CLXX, Одељење језика и књижевности, књ. 30, Београд, 2018. стр. 503–517.

ISBN 978-86-7025-773-3 УДК 821.163.41.09 Андрић И.(082)

М 63

5. Предраг Петровић, „Могућности периодизацијског одређења савремене српске књижевности“, *Периодизација нове српске књижевности: поводом 150. годишњице рођења Павла Поповића* (16. IV 1868 - 4. VI 1939), зборник радова, уредник Злата Бојовић, Српска академија наука и уметности, Београд, 2019, стр. 345–358.

ISBN 978-86-7025-816-7 УДК 821.163.41.09"1910/ ..."

М 63

6. Предраг Петровић, „Уметност као инспирација у поезији Војислава Илића“, *Војислав Илић и рађање модерне српске поезије*, зборник радова, уредници Предраг Петровић и Недељка Бјелановић, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2020, стр. 99–113.

ISBN 978-86-7095-257-7 УДК 821.163.41.09-1 Илић В.

М 63

Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира.

1. Предраг Петровић, *Хоризонти модернистичког романа*, Чигоја штампа, Београд, 2021, 242 стр.

ISBN 978-86-531-0627-0 УДК 821.163.41.09-31"19"

М 42

2. Предраг Петровић, *Енциклопедизам и теорија романа*, Чигоја штампа, Београд, 2021, 254 стр.

ISBN 978-86-531-0649-2 УДК 821.163.41.09-31"19"

М 42

Поглавље у књизи

1. Предраг Петровић, „Ратом разорен ум: *Црвене магле* Драгише Васића“, поговор у: Драгиша Васић, *Црвене магле*, Службени гласник, Београд, 2018, стр. 119–143.

ISBN 978-86-519-2285-8 УДК 821.163.41.09-31 Д. Васић

М 45

2. Предраг Петровић, „Београд под окупацијом: *Покошено поље* Бранимира Ћосића“, поговор у: Бранимир Ћосић, *Покошено поље*, Службени гласник, Београд, 2018, стр. 655–677.

ISBN 978-86-519-2285-7 УДК 821.163.41.09-31 Ћосић Б.

М 45

3. Предраг Петровић, „Успомене српских научника“, поговор у: *Аутобиографска проза српских научника*, Службени гласник, Београд, 2019, стр. 399–224.

ISBN 978-86-519-2420-3 УДК 821.163.41-94

М 45

Уређивање националних и међународних зборника

1. *Свет и век : књижевно дело Александра Петрова*, зборник радова, уредник Предраг Петровић, Филолошки факултет, Београд, 2017.

ISBN 978-86-6153-463-8

М 49

2. *Војислав Илић и рађање модерне српске поезије*, зборник радова, уредници Предраг Петровић и Недељка Бјелановић, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2020.

ISBN 978-86-7095-257-7

М 49

3. *Књижевност, култура идентитет*, међународни зборник радова у част проф. др Јована Делића, уредници Светлана Шеатовић, Александар Јерков, Предраг Петровић, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2020.

ISBN 978-86-7095-262-1

М 18

ЛИСТА ХЕТЕРО ЦИТАТА

(У загради након библиографске јединице наведено је које је дело Предраг Петровића цитирано.)

1. Александар Петров, „Нове маргиналије уз поезију Симе Пандуровића“, у зборнику радова *Књижевност, култура, идентитет*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2020, стр. 595. (Предраг Петровић, „Естетика ружног у поезији Симе Пандуровића“, у зборнику радова *Поетика Симе Пандуровића*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2005).
2. Ксенија Вранеш, „Енциклопедијска парадигма у *Хазарском речнику* Милорада Павића и *Школицама* Хулија Кортасара“, у зборнику радова *Научни састанак слависта у Вукове дане*, Књига 49, Свеска 2, Међународни славистички центар, Београд, 2020, стр. 298. (Предраг Петровић, *Откривање тоталитета: романи Растка Петровића*, Службени гласник, Београд, 2013).
3. Соња Миловановић, „Самозаборава језика: реч, речник, реченица Радовићеве поезије“, *Стил као свет дела*, Народна библиотека „Стефан Провенчани“, Краљево, 2020, стр. 72. (Предраг Петровић, „О једој песничкој ситиници Борислава Радовића“ у зборнику радова *Борислав Радовић: песник*, Народна библиотека краљево, 2003).
4. Александар Јовановић, *О светлости старијој од несреће*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2020, стр. 282. (Предраг Петровић, „Ракићево и Попино Косово“, у зборнику радова *Милан Ракић и модерно српско песништво*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2007).
5. Слободан Владушић, *Књижевност и коментари*, Службени гласник, Београд, 2018, стр. 219. (Предраг Петровић, *Авангардни роман без романа*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008).
6. Жарка Свирчев, *Авангардисткиње: огледи о српској (женској) авангардној књижевности*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2018, стр. 191. (Предраг Петровић, *Авангардни роман без романа*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008).
7. Жарка Свирчев, *Винаверова књижевна република*, Службени гласник, Београд, 2017, стр. 197. (Предраг Петровић, „Авангардна Византија: недовршени или немогући пројекат?“, у зборнику радова *Византија у (српској) књижевности и култури од средњег до двадесет и првог века*, Филолошко–уметнички факултет, Крагујевац, 2013).
8. Андријана Крајновић, „Ликови традиције у огледалу бурлеске“, Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, год. XII, 2017, стр. 338. (Предраг Петровић, *Откривање тоталитета: романи Растка Петровића*, Службени гласник, Београд, 2013).
9. Сања Париповић Крчмар, *Стални песнички облици српског неосимболизма*, Службени гласник, Београд, 2017, стр. 227. (Предраг Петровић, „О једној песничкој ситиници Борислава Радовића“ у зборнику радова *Борислав Радовић: песник*, Народна библиотека краљево, 2003).
10. Наташа Анђелковић, *Карневал идентитета*, Плато, Београд, 2017, стр. 71. (Предраг Петровић, *Авангардни роман без романа*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008).
11. Наташа Анђелковић, *Карневал идентитета*, Плато, Београд, 2017, стр. 79. (Предраг Петровић, „Лирика Итаке: између одисејевског и донкихотовског гласа“, у зборнику радова *Милош Црњански: поезија и коментари*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2014).

12. Немања Каровић, „Питање као поетичка стратегија у *Планети Дунав* Љубомира Симовића“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 64, св. 3, 2016, стр. 860. (Предраг Петровић, „Симовићева песничка реторика“, у зборнику радова *Песничке вертикале Љубомира Симовића*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2011).
13. Миломир Гавриловић, „Бурлеска господина Перуна бога грома: поступци, стил, поетика“, у зборнику радова *Савремена проучавања језика и књижевности*, год. VII, св. 2, Крагујевац, 2016, стр. 166. (Предраг Петровић, *Авангардни роман без романа*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008).
14. Ђорђе Радовановић, „Поетика романа као поетика модернитета“, *Наслеђе*, бр. 34, 2016, стр. 27. (Предраг Петровић, *Авангардни роман без романа*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008).
15. Мина Ђурић, „Ideenflucht у поезији и поетици Станислава Винавера“, у зборнику радова *Поезија и модернистичка мисао Станислава Винавера*. Ур. Предраг Петровић, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2015, стр. 376. (Предраг Петровић, „Растко Петровић као ликовни критичар“, поговор у: Растко Петровић, *Изложбе*, Уметничка галерија Надежда Петровић, Чачак, 2014).
16. Горан Радоњић, „Винаверове пародије и аутопародије“, у зборнику радова *Поезија и модернистичка мисао Станислава Винавера*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2015, стр. 572. (Предраг Петровић, „Вишегласни Винавер“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 56, св. 1, Нови Сад, 2008).
17. Кристина Стефновић, „Питања идентитета: Растко Петровић и студије културе“, *Књижевна историја*, год. 47, бр. 155, 2015, стр. 142. (Петровић, Предраг, *Откривање тоталитета: романи Растка Петровића*, Службени гласник, Београд, 2013).
18. Срђан Видрић, „Дневник о Великом другу“, *Летопис Матице српске*, књ. 493, св. 1–2, 2014, стр. 68. (Предраг Петровић, *Авангардни роман без романа*, Институт за књижевност и уметност, Београд 2008).
19. Мина Ђурић, „Фигура Уликса у поезији и поетици Милоша Црњанског“, у зборнику радова *Милош Црњански: поезија и коментари*. Ур. Драган Хамовић, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2014, стр. 198. (Предраг Петровић, *Авангардни роман без романа*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008).
20. Душица Тодоровић, „Странац на острву“, у зборнику радова *Asqua Alta: Медитерански пејзажи у модерној српској и италијанској књижевности*. Ур. Персида Лазаревић Ди Ђакомо, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2014, стр. 355. (Предраг Петровић, *Авангардни роман без романа*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008).
21. Sanela Mušija, Paesaggio sullo sfondo: *Ljudi govore di Rastko Petrović*“, у зборнику радова *Asqua Alta: Медитерански пејзажи у модерној српској и италијанској књижевности*. Ур. Персида Лазаревић Ди Ђакомо, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2014, стр. 367. (Предраг Петровић, *Авангардни роман без романа*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008).
22. Божидар Зечевић, *Српска авангардна и филм*, Удружење филмских уметника Србије, Београд, 2013, стр. 123. (Предраг Петровић, „Кинематографско писање романа (Крила Станислава Кракова)“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 54, св. 3, 2006).
23. Марија Шаровић, „Бурлеска господина Перуна бога грома Растка Петровића: митургија и фантастична имагинација“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 61, св. 1, 2013, стр. 155. (Предраг Петровић, *Авангардни роман без романа*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008).

24. Бојан Јовић, „Седма уметност и приповедање авангарде“, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, Књига 41, Свеска 2, Међународни славистички центар, Београд, 2012, стр. 812. (Предраг Петровић, *Авангардни роман без романа*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008).
25. Соња Веселиновић, *Преводилачка поетика Ивана В. Лалића*, Академска књига, Нови Сад, 2012, стр. 49. (Предраг Петровић, „Између музике и смрти: Лалићеве песме о Моцарту“, у зборнику радова *Постсимболистичка поетика Ивана В. Лалића*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2007).
26. Здравко Петровић, *Креативни хаос: о конструисаној деконструкцији Растка Петровића*, Службени гласник, Београд, 2011, стр. 124. (Предраг Петровић, *Авангардни роман без романа*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008).
27. Александар Јерков, *Смисао (српског) стиха*, књига прва, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2010, стр. 132. (Предраг Петровић, „Естетика ружног у поезији Симе Пандуровића“, у зборнику радова *Поетика Симе Пандуровића*. Ур. Новица Петковић, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2005).
28. Бојан Чолак, *Роман патријархалне културе*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2009, стр. 19. („Станковићев роман о страху (Газда Младен)“, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, Књига 34, Свеска 2, Међународни славистички центар, Београд, 2005).
29. Јелена Панић Мараш, *Град и страст: натуралистички елементи у српском модернистичком роману*, Службени гласник, Београд, 2009, стр. 45. (Предраг Петровић, *Авангардни роман без романа*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008).
30. Станислава Бараћ, *Авангардна мисао*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008, стр. 138. (Предраг Петровић, „Авангарда или тријумф коперниканске естетике“, *Књижевна историја*, год. 38, бр. 130, Београд, 2006).

МЕНТОРСТВО ДИПЛОМСКИХ, МАСТЕР И ДОКТОРСКИХ РАДОВА

Од избора у звање ванредног професора др Предраг Петровић био је ментор 58 дипломских (завршних) радова:

Оља Арамбашић, 080153

„Позиција модерног јунака у романима Вељка Милићевића и Милутина Ускоковића“
(12. јануар 2017.)

Маја Вељковић, 080179

„Елементи бајке у драми *Међулушко благо* и збирци *Из тамног вилајета* Момчила Настасијевића“
(13. април 2017.)

Младен Гојковић, 100140

„Културно-историјски контекст збирке *Велика Скитија* Миодрага Павловића“
(1. јун 2017.)

Владимир Вулевић, 030172

„Проблем жанра у делима Растка Петровића“
(15. јул 2017.)

Биљана Николић, 2015/1739

„Карневалска слика света у делима Миодрага Булатовића“

(15. јул 2017.)

Стефан Стефановић, 090221

„Поступак монтаже у три авангардна романа: *Крила* Станислава Кракова, *Дневник о Чарнојевићу* Милоша Црњанског и *Црвене магле* Драгише Васића

(15. јул 2017.)

Јована Милошевић, 050208

„Хумор у *Башти слезове боје* Бранка Ћопића“

(14. септембар 2017.)

Јована Остојић, 2012/0127

„Авангардне пјесничке тенденције у часопису *Босанска вила* (1911–1914)“

(14. септембар 2017.)

Иван Радовановић, 080251

„Поетика хиперборејства у делима *Писма из Норвешке* Исидоре Секулић и *Код Хиперборејаца* Милоша Црњанског“

(14. септембар 2017.)

Марија Лазић, 2015/1728

„Мотив природе у поезији Јована Дучића“

(14. септембар 2017.)

Бојан Гојковић, 090293

„Традиционални жанр канона у постмодернизму (*Четири канона* Ивана В. Лалића)“

(14. септембар 2017.)

Тијана Копривица, 2013/0229

„Транспоноване стварности у делу Милана Дединца“

(14. септембар 2017.)

Јована Иванец, 090271

„Поимање и превазилажење смрти у поезији Рајнера Марије Рилкеа и Бранка Миљковића“

(28. септембар 2017.)

Ивана Мандић, 2013/0157

„Имплицитни сказ или прича о вароши у приповеткама Иве Андрића и Момчила Настасијевића“

(28. септембар 2017.)

Јелена Јовановић, 961153

„Хронотоп детињства у романима *Дервиш и смрт* и *Прољећа* Ивана Галеба“

(28. септембар 2017.)

Јасмина Анђелковић, 2015/1706

„Сукоб култура у Андрићевом роману *Травничка хроника*“

(28. септембар 2017.)

Софија Вујчић, 2013/0195

„Мит и религија у збирци *Светли и тамни празници* Миодрага Павловића“

(28. септембар 2017.)

Ивана Обућина, 100202

„Симулакрум Светислава Басаре: приповедач у напуклом огледалу постмодерне“

(28. септембар 2017.)

Јована Тошковић, 100210

„Природа фантастике у приповеткама Горана Петровића“
(28. септембар 2017.)

Санела Марјановић, 080187

„Суматраизам у раним делима Милоша Црњанског“
(30. септембар 2017.)

Бојана Драшковић, 2015/1712

„Лик Ахмеда Нурудина у роману *Дервиш и смрт*“
(30. септембар 2017.)

Јелена Ђекић, 090317

„Пародија у пантологијама Станислава Винавера“
(30. септембар 2017.)

Јелена Видовић, 010247

„Брачни сапутници у приповеткама Иве Андрића“
(11. септембар 2018.)

Теодор Мирковић, 090276

„Хронотоп у *Кроници паланачког гробља* Исидоре Секулић“
(11. септембар 2018.)

Даница Сокић, 2011/0151

„Тип искорењеног јунака у прози српске модерне“
(11. септембар 2018.)

Бојана Лазаревић, 100167

„Свет као циркус у породичној трилогији Данила Киша“
(26. септембар 2018.)

Марија Петровић, 2015/1676

„Фигура *homo poëticus* у поезији Стевана Раичковића“
(26. септембар 2018.)

Селма Алагић, 960251

„Трагедија женске лепоте у приповеткама Иве Андрића“
(26. септембар 2018.)

Лука Веланац, 090307

„Удвајање светова у *Сеобама* Милоша Црњанског“
(26. септембар 2018.)

Марко Хацић, 2016/1529

„Феномени љубав и времена у *Унутрашњој страни ветра* Милорада Павића“
(26. септембар 2018.)

Тања Вуксановић, 2016/1616

„Сличности и разлике између Станковићевих и Андрићевих јунакиња“
(27. септембар 2018.)

Милица Станић, 2011/208

„Теме и мотиви у поезији Мирослава Антића“
(27. септембар 2018.)

Катарина Митровић, 2011/166

„Слика рата у роману *Лелејска гора* Михаила Лалића“
(27. септембар 2018.)

Ненад Аврамовић, 2012/244

„Идејни модалитети смрти у *Енциклопедији мртвих* Данила Киша и *Извештају о куги* Радослава Петковића“
(27. септембар 2018.)

Младен Станић, 2013/216

„Заступљеност обреда прелаза у српској књижевности 20. века (на примеру романа *Нечиста крв* Борисава Станковића)“
(27. септембар 2018.)

Милица Кузмановић, 2012/0124

„Проблем идентитета у роману *Књига о Блему* Александра Тишме“
(30. септембар 2018.)

Марија Мрвошевић, 2012/00184

„Природа фантастике у савременом српском роману“
(31. јануар 2019.)

Виктор Милојевић, 2012/00235

„Геополитички наратив у роману *Травничка хроника* Иве Андрића“
(7. јун 2019.)

Вишња Нинковић, 2012/0159

„Гротескно позориште лутака: ликови у роману *Црвени петао лети прем небу*“
(7. јун 2019.)

Ивана Стевановић, 020247

„Хронотоп паланке у романима Борисава Станковића“
(5. јул 2019.)

Јована Милованчевић, 2012/00233

„Теорија могућих светова у романима Горана Петровића“
(5. јул 2019.)

Анђелија Ђукић, 2013/00146

„Нова комуникативност у поезији Бранислава Петровића и Матије Бећковића“
(8. јул 2019.)

Томислав Недељковић, 090224

„Хипертекст у романима Милорада Павића“
(8. јул 2019.)

Анђелка Лутовац, 2013/00176

„Хришћанска митологија у поезији Љубомира Симовића“
(8. јул 2019.)

Николина Шурјанац, 2014/00143

„Генеза мотива светлости у Андрићевој лирској прози“
(24. септембар 2019.)

Илија Рајачић, 2017/01442

„Гротеска у драмама Љубомира Симовића“
(24. септембар 2019.)

Никола Станишић, 100172

„Психоаналитичко тумачење лика Павла Исаковича“

(30. септембар 2019.)

Дејана Радуловић, 040230

„Лик фра Петра у прози Иве Андрића“

(30. септембар 2019.)

Тања Миленковић, 2013/00232

„Фантастика у роману *Опсада цркве Светог Спаса* Горана Петровића“

(30. јануар 2020.)

Оливера Милошевић, 030210

„Антијунак у првом модерном српском роману“

(7. фебруар 2020.)

Дарко Илин, 2015/00219

„Радост поново нађене двојине: Интеркултурна позиција Ане Ристовић у дијалогу српске и словеначке културе и књижевности“

(17. јул 2020.)

Јован Гавриловић, 2016/01210

„Стварност и фикција у *Опису смрти* Давида Албахарија“

(14. септембар 2020.)

Софија Мијаиловић, 2011/00160

„Проблем меланхолије у лирици Стевана Раичковића“

(17. септембар 2020.)

Вишња Стефановић, 040159

„Поетика импресионизма у прози српске модерне“

(17. септембар 2020.)

Марија Ђокић, 2014/00199

„Поезија Данила Киша у контексту биополитичке теорије уметности“

(17. септембар 2020.)

Хелена Рајковић, 2014/00131

„Мотив сна у прози Данила Киша“

(28. септембар 2020.)

Стефана Милојевић, 090165

„Фолклорни елементи у роману *Нечиста крв*“

(28. септембар 2020.)

Сара Вукотић, 2015/00221

„Космогонијски и метафизички мотиви у поезији Васка Попе и Радована Павловског“

(30. септембар 2020.)

Од избора у звање ванредног професора др Предраг Петровић био је ментор 26 мастер радова:

Марија Зарић, 2006/117889

„Романи Иве Андрића у светлу ауторове аутопоетике“

(1. март 2017.)

Бојана Стојиљковић, 2008/10245

„Фигуре божјих људи у прози Миодрага Булатовића“

(1. март 2017.)

Весна Бићанин, 2001/10264

„Поетика хорора у филмовима Ђорђа Кадијевића“
(20. јун 2017.)

Yuqing Hong, 2016/11501

„Оријентални мотиви у српској књижевности“
(26. октобар 2017.)

Милена Радић, 2006/10309

„Феномени сна и сећања у збирци *Руски хрт* Милорада Павића“
(15. јул 2017.)

Бојана Николић, 2010/10151

„Слојеви значења у филму *Подземље* Емира Кустурице“
(15. јул 2017.)

Љубиша Радовановић, 2006/11635

„Поетика *Прољећа Ивана Галеба* као романа о уметнику“
(28. септембар 2017.)

Ивана Башкот, 2009/10261

„Упоредна анализа драма Милене Марковић и Дејана Дуковског“
(28. септембар 2017.)

Марко Аврамовић, 2011/10275

„Дневник о *Чарнојевићу* Милоша Црњанског као матична ћелија српске књижевности двадесетог века“
(28. септембар 2017.)

Срђан Гагић, 2015/11697

„Поетика фантастике у филмовима Ђорђа Кадијевића“
(28. септембар 2017.)

Милош Милојевић, 2007/10327

„Проблем идентитета у прози Александра Тишме“
(30. септембар 2017.)

Ана Марић, 2008/180м

„Песничка слика у збирци *Писмо* Ивана В. Лалића“
(5. мај 2018.)

Милана Гајовић, 2017/11391

„Однос између личног и колективног идентитета у делима Срђана Ваљаревића“
(27. јун 2018.)

Милица Петровић, 2012/10149

„Поетика егзистенцијализма у романима *Беспуће*, *Повратак Филипа Латиновића* и *Странац*“
(26. септембар 2018.)

Ана Миковић, 2006/20288

„Деминутиви у поезији Новице Тадића“
(29. јун 2018.)

Тијана Копривица, 2013/10229

„Илустроване логорологије: *Европска ноћ* Станислава Винавера и *Песме из дневника заробљеника* број 60211 Милана Дединца“
(6. септембар 2018.)

Аница Радосављевић, 2017/11377

„Филмска адаптација драме *Балкански шпијун* Душана Ковачевића“
(11. септембар 2018.)

Александра Данилов, 2011/10121

„Филм Пешчаник као екранизације Кишовог *Пордичног циркуса*“
(11. септембар 2018.)

Јелена Медаковић, 2001/10185

„Плотско и виталистичко у филмовима *Задах тела*, *На путу за Катангу* и *Лет мртве птице* Живојина Павловића“
(28. септембар 2018.)

Маја Вељковић, 2008/10179

„Фантастика у филму *Штићеник* Ђорђа Кадијевића“
(28. септембар 2018.)

Теодор Мирковић, 2009/10276

„Породичне сабласти у роману *Стаклени зид* Владимира Тасића“
(6. фебруар 2020.)

Анђелија Ђукић, 2013/10146

„Слика двадесетог века у филмовима Емира Кустурице“
(1. јул 2020.)

Кристина Милановић, 2014/10175

„Топос ратне болнице у српској експресионистичкој прози“
(17. септембар 2020.)

Николина Шурјанац, 2014/10143

„Паралелни светови Андрића и Црњанског: експресионистичко у *Ex Pontu*, *Немирима*, *Лирици Итаке* и *Дневнику о Чарнојевићу*“
(28. септембар 2020.)

Иван Радовановић, 2008/10251

„Слика урбане отуђености у романима Слободана Селенића и филмовима црног таласа“
(30. септембар 2020.)

Анђела Ђукић, 2014/10138

„Мотив рођења и смрти у делима Растка Петровића“
(30. септембар 2020.)

Од избора у звање ванредног професора др Предраг Петровић био је ментор три одбрањене докторске дисертације:

Златко Јурић, 10091д

„Поезија и поезика Новице Тадића“
(датум одбране: 10. јун 2017.)

Наталија Јовановић, 13053д

„Време, простор и тело у прози и филму Живојина Павловића“
(датум одбране: 22. јун 2018.)

Моња Јовић, 10131д

„Утопија и дистопија у српској прози друге половине двадесетог века“
(датум одбране: 11. септембар 2018.)

Од избора у звање ванредног професора др Предраг Петровић био је члан шест комисија за одбрану докторских дисертација:

Биљана Андоновски, 08041д

„Поетика надреалистичког (анти)романа у српској књижевности и европском контексту“
(21. јун 2017.)

Мина Ђурић, 11020д

„Модернизација српске прозе XX века у односу на стваралачку рецепцију књижевног дела Џејмса Џојса“
(22. август 2017.)

Бранко Вранеш, 12055д

„Крај модерног: витешки идеал у обликовању савременог српског и светског романа“
(17. април 2018.)

Марко Аврамовић, 11030д

„Поезија Александра Ристовића у контексту српског песништва друге половине двадесетог века“
(18. јул 2019.)

Драгица Ивановић, 30042д

„Медитеран и љубав у делима Ивана В. Лалића, Јована Христића и Борислава Радовића“
(14. новембар 2019, проф. др Предраг Петровић био је председник Комисије)

Александра Томић

„Мит у поезији Љубомира Симовића“
(7. мај 2021, Филозофски факултет Универзитета у Новом Сад)

Проф. др Предраг Петровић тренутно је ментор пет докторских дисертација:

Адријана Крајновић, 13067д

„Проза Станислава Кракова – између мемоара и фикције“
(тема одобрена 25. маја 2021.)

Миломир Гавриловић, 14004д

„Место и улога мита у поетичком формирању српске поезије послератног модернизма (Васко Попа, Миодраг Павловић, Стеван Раичковић, Бранко В. Радичевић)“
(тема одобрена 23. марта 2021.)

Марија Шљукић, 14087д

„Хронотоп Београда у прози Светлане Велмар-Јанковић“
(тема одобрена 22. децембра 2020.)

Миодраг Младеновић, 30126д

„Психоаналитички приступ прози Борисава Станковића“
(тема одобрена 19. марта 2019.)

Александра Михајловић, 13101д

„Поетика прозе Милке Жицине“
(тема одобрена 25. априла 2017.)

ОЦЕНА ПЕДАГОШКОГ РАДА У СТУДЕНТСКИМ АНКЕТАМА

У анкетама о вредновању педагошког рада наставника Филолошког факултета у периоду од 2016/17. до 2020/21, на свим обавезним и изборним предметима на којима је анагажован (Српска књижевност 20. века, Поетика савремене српске књижевности, Тумачење књижевног дела: савремена поезија, Тумачење књижевног дела: савремена проза, Историја српске књижевности IV, Српска књижевност и филм, Српска поезија у 20. веку) **проф. др Предраг Петровић оцењен је укупном просечном оценом 4,73.**

РЕЗУЛТАТИ У РАЗВОЈУ НАУЧНО-НАСТАВНОГ ПОДМЛАТКА

Од избора у звање ванредног професора др Предраг Петровић био је члан неколико комисија за избор млађих колега у виша наставна, односно научна звања: 2018. године био је члан комисије за избор др Мине Ђурић и др Бранка Вранеша у звање доцента на Филолошком факултету у Београду; 2020. био је члан комисије за избор др Марка Радуловића у звање научног сарадника на Институту за књижевност и уметност у Београду; 2021. био је члан комисије за избор Софије Филипов за сарадника у настави на Филолошком факултету у Београду, потом члан комисије за избор др Снежане Миливојевић у звање научног сарадника на Филозофском факултету у Новом Саду и члан комисије за избор мср Немање Каровића за асистента на Учитељском факултету у Београду.

ОЦЕНА НАУЧНОГ РАДА

Предраг Петровић је до сада објавио велики број студија у научним часописима и пет научних монографија: *Авангардни роман без романа* (2008, друго, измењено издање 2017), *Откривање тоталитета: романи Растка Петровића* (2013), *Између музике и смрти: огледи о модерлистичкој поезији* (2016), *Хоризонти модерлистичког романа* (2021) и *Енциклопедизам и теорија романа* (2021). Последње две књиге објављене су након избора у звање ванредног професора и оне ће бити посебно предмет вредновања у овом извештају, док ће уз студије бити дате само најкраће напомене и оцене.

О прве три монографије Веће је већ било извештено у претходним рефератима и оне су фундамент на који се ослања успешна наставничка каријера колеге Петровића, остварена до овог свечаног академског часа предлагања у избор за највише наставничко звање. Сам избор је леп тренутак у животу једне катедре и дугогодишњем посвећеном раду на важном предмету какав је Српска књижевност двадесетог века. Не само због изузетно великог броја књижевних дела и због проблема објективизовања приступа савременој књижевности, већ и због методолошких питања и укрштања различитих домена интереса и интересовања научне заједнице, најновији периоди у историји српске књижевности су велики изазов који намеће посебне обавезе и одговорности. На то се надовезује актуелно питање проучавања токова српске књижевности двадесет првог века које је велики задатак и, по природи ствари, саставни део главног предмета у чије име ће бити додата и ознака новог века. Будући да смо већ у трећој деценији новог миленијума, и да акредитациони

период сеже чак до 2027. године, мора се водити рачуна о интеграцији савремене књижевности и њеној примарној критичкој, нарочито књижевноисторијској обради, што је изазов који стоји пред свим млађим наставницима на предмету, а посебно на колеги Петровићу који ће имати задатак да за потребе катедре и наставе даје смернице у примарној књижевноисторијској обради овог раздобља које још нема јасно издвојене типолошке одлике. Колега Предраг Петровић је својим радом и научним резултатима пристигао до часа када га ова Комисија предлаже за највише наставничко звање и избор за редовног професора Српске књижевности двадесетог века, што је више од завршне етапе у његовом примереном напредовању. То је тренутак преузимања посебне одговорности за наставу, истраживање и млађе колеге, и комисија на то гледа са поверењем и поуздањем. Сарадња, добра воља и идеја општег добра, посвећеност књижевним а не идеолошким вредностима, предан теоријски рад и критички ангажман, толеранција за различите приступе и сензибилитете, узајамно поштовање и чување најбољих академских обичаја, све то није увек било лако увек одржати, и сада се у том послу очекује још више заједничког труда. Закон налаже да се истакне како су радови који су захтевани по броју, структури и категоризацији побројани у иначе савршено уредно датој и богатој библиографији, али уз све њих и ове напомене које су традиционалне и које нас подсећају на сврху и смисао рада на универзитету треба да уравнотеже донекле механизовану праксу попуњавања формулара и предлагања пуким исказима, а не детаљним образложењима. Ова комисија ће поштујући норме и правилнике ипак посветити нешто више пажње ономе што је најбитније, посебно приказујући две лепе, вредно књиге које сада стоје пред нама.

У овој прилици ваља напоменути како се успех колеге Петровића видан у монографијама гради још од магистарског рада преточеног и заокруженог у монографију о авангардном роману, која је имала и друго, понешто дорађено издање. Такође је од значаја указати на природу интересовања показану у радовима које обједињује монографија *Између музике и смрти*. Ова књига има и посебан теоријски укус једног тихог наговештаја, о којем се не изјашњава до краја, где музика и смрт могу да нам, ако пажљиво прочитамо све што је написано, сугеришу и нешто о виђењу књижевности као такве, што се не да доказати али што свему ономе што се критички доказује дају посебну боју. Одређени као „огледи о модернистичкој поезији“, радови вешто укомпоновани и преобликовани у мозаичну књигу, могу се видети у некој врсти паралелизма са радовима обједињеним у новој књизи, насловљеној *Хоризонти модернистичког романа*, која има сличну структуру. Та врста равнотеже предмета проучавања, паралеле огледа о модернистичком роману са огледима о модернистичкој поезији, уз сво богатство разлике како у приступу тако и у појединачним резултатима, говори о књижевноисторијском обухвату и некој врсти систематизације. Када се види у књизи *Између музике и смрти* „Авангардна Византија: недовршени или немогући пројекат“, постаје још јасније да је реч о ширем поимању модернизма који је обухватна и кључна категорија за разумевање књижевноисторијских процеса у српској књижевности двадесетог века. Модернизам је све само не једноставно књижевноисторијско одређење, утолико је оваква поставка, виђење једне широке модернистичке епохе која није хомогена и континуална, примерено српској књижевности.

Уклапајући у њега, и издвајајући из њега оно што је еминентно авангардно, професор Петровић обликује вишестепен, комплексан књижевноисторијски поредак. Прелазећи са категорије авангарде, која је доминирала у првим двома књигама, на овај шири поглед у којем авангарда и авангардизми, наравно, имају веома важну улогу, у појединим временским одсечцима двадесетог века они алтернирају, професор Петровић показује како је пажљиво посматрање књижевноисторијског процеса битно. Тако се успешно решавају питања начета у књизи о авангардном роману која су остала и на рубовима књиге *Откривање тоталитета* о прозном делу Растка Петровића, двома вредним монографијама које сада добијају и шири модернистички контекст. У том контексту посебно је важно место сваког од тумачених писаца, а онда нарочито Растка Петровића који се нашао у средишту читавог једног периода рада.

Уколико су огледи о поезији пратили интересовања везана и за пројекат на којем је професор Петровић истраживао српско песништво двадесетог века, огледи који утврђују хоризонте модернистичког романа су независно од тога доведени до исте тачке обједињења. Они су плод континуираног рада, а онај међу њима који је посвећен филму, што је у визури укрштања књижевности и филма, једно од додатних, специјалних поља интересовања овог истраживача, говоре о ширини интересовања и отворености приступа. Огледи које Предраг Петровић пише у снази једног систематичног погледа налазе једни друге, а поређани по класичном обрасцу историје књижевности они заједно граде и једну слику у којој целина највреднијег, магистралног тока српске књижевности постаје јаснија и заокруженија. Ако се у својој првој књизи zaloжио и за нека дела која можда нису остала у овом току српске књижевности, у овим радовима о модернистичкој поезији и прози професор Петровић је показао оно што је, очито, и по његовом мишљењу главно у српској књижевности. Тај књижевноисторијски поредак добија академску обраду која у посебној проблематици сваког појединачног текста даје једну битну допуну ономе што она сама по себи већ представља у српској критици. То је вешта стратегија. Не отварају се непосредне расправе, не истиче на шта се надовезује и куда се креће, али сваки текст као да је помало надметање са још неким саговорником. Питање је да ли у нас има воље и стрпљења да се тако нешто прати и рашчита, али то је знак воље за академским стварима. За неки наредни период рада остаје питање где, када и како се тај утврђени књижевноисторијски поредак који је углавном затечен мења. Где је интервенција која ризикује и која у том тихом надметању намеће своју тему, ризик критичког суда који може рефлектује онога који тумачи у ономе што је за њега најважније. Како се данас може и мора успоставити истраживање онога што историја књижевности још није поставила у главни ток, или што је непознато, или како се из тог тока понешто и мора померити у страну. О свему томе би се могло размишљати на основу неких других прилога и приказа из библиографије, а овде је јасно да би било неопрезно објавити како је целина студије обједињена естетичким категоријама, попут лепог, уметника и позорнице, и питањима идентитета јунака. Тек, у јунаку као уметнику, сам јунак постаје оно што је предмет тумачења: има ли у томе финог херменеутичког лукавства, и да ли смо на путу да откријемо скривену нит која повезује ове огледе у једну целину каква је била и она везана за музику и смрт? Ова црта притајеног

повезивања и обједињења прилог је вредности целог пројекта који у њој надилази основне теме којима се бави.

Када се на овај композитан и академски одмерен начин оцртају књижевноисторијске контуре у широј перспективи, то значи да је слика књижевности двадесетог века употпуњена и добро постављена. Утолико је, једном већ из основа потресена у авангарди, она спремна и за ултимативну кризу модернитета друге половине двадесетог века која није завршила у одрицању као метафизика негације. То је изазов за овде изграђено виђење модернитета. Оно што је, наравно, посебно занимљиво, то је тражење баланса између радикалних захтева које поставља авангарда, што је одредило основну истраживачку интонацију првих двеју књига, и пертиненција истраживања и предмета истраживања у главном току српске књижевности двадесетог века. У томе је професор Петровић свакој теми је дао свој акценат: Дучићу ненаписану песму у једном посебно убедљивом раду, косовском и византијском наслеђу у дијалогу старијег и новијег класика, орфејском, одисејском и донкихотском, естетици ружног и модернистичком сензибилитету и онда, када се дође на терен савремености, једном низу врло оригиналних тема – лобање и смећа пред лицем смрти, те умеренијих завршних огледа у овој књизи. Класичнији облик проблематике имају *Хоризонти модернистичког романа* у којем такође има проблемског удвајања: поетички идентитет модерног романа и „наследници Петра Рајића“ које колега Петровић с разлогом види код Селимовића и Киша, одређења Црњанског према руској књижевности и Растка према америчкој култури. То су дуги, лепо писани, исцрпни радови који смирено и поступно излажу важне одлике предмета истраживања и помало вребају на ову целину слике која композитно, корак по корак, настаје.

Важно је још напоменути и да је студија о роману Растка Петровића колега Петровића у чврстој вези са теоријским хоризонтом монографије *Енциклопедизам и теорија романа*, која је такође израсла из доктората, коју ћемо овде посебно анализирати. Зато је, када се књиге и студије ставе једне поред других, битно да се одмах утврди да постоји једна посебна врста тихе систематичности која се може видети и изнутра у самим студијама и говори о добром академском ставу према широком и врло често непрегледном материјалу савремене српске књижевности, и споља у целини овог захвата којем је модернизам дао основни и обухватни тон.

Предраг Петровић у извесном смислу речи води дијалог са критичким становиштима других аутора, али то не истиче. Због тога су, можда, на губитку они које није изложио дебати. Рекло би се да подстакнут неким аспектом проучавања дела којем се и сам обраћа, он заправо настоји да своје тумачење постави уз оно што је у равни сопствених примарних интересовања детектовао колико и деривирао из критичке литературе. Обазрив и врло промишљен став, уз дистрибуцију знакова пажње и стишаност дијалога, са понеком омисијом, његов рад истовремено је изван онога са чиме се води дијалог, и унутар хоризонта повезивања на којем је у назнакама сачувана могућност да се изостављени део дијалога реконструише. То је компликован опис, али такав је заправо и поступак у оваквом истраживању, у којем треба саму ствар знати једнако добро као колега Петровић да бисте били сигурни шта је, поред оног што је речено, назначено, или изостављено, и зашто.

Питање је да ли је то у нашој култури могуће и да ли би било корисно да је све ово учињено експлицитним, било да је реч о појму модернизма или развоју критичке мисли о енциклопедизму, или другим партикуларним проблемима који се истражују. Није довољно отвореног дијалога, у блискости или разликама, и њега треба водити у српској критици без обзира да ли ће исход бити у слагању или распиривању расправе.

Као што основне категорије, модернизам и авангарда које смо већ поменули, могу бити књижевноисторијски помирене широм периодизацијом, оне могу бити и конкуренти и водити у оштру полемику. Предмет стручне полемике је захтев да се направи јасна разлика њиховог типолошког потенцијала и улоге пуких књижевноисторијских индикатора који упућују на извесни одсечак времена. Са тим у вези стоји и труд професора Петровића око питања периодизације и књижевноисторијске контекстуализације тумачења неког дела, и његова достигнућа која смо већ истакли, а доцније ће бити поменута још нека. Интерпретативни интерес и теоријска полазишта које колега Петровић својим радом покрива сведоче о ширини праћења и изучавања проблема савремене српске књижевности, а ово обједињење на хоризонту модернизма је битно постигнуће и приближава нас једној стабилнијој слици српске књижевности двадесетог века. Питање позне кризе модернитета сада стоји широко отворено пред професором Петровићем и његов будући критички рад ће, нема сумње, морати да иде и у том правцу. Уз то, везати се за низ значајних дела и великих писаца, а у средиште свог рада у битном часу ставити Растка Петровића, индицира јасну вредносну свест о класицима и најзначајнијим остварењима наше књижевности. Одабравши Растка, колега Петровић је, као и др. Бојан Јовић раније, заузео важан став који говори о поимању значаја једног дела, његове књижевне уметничке вредности. Веза истраживача за велико дело, избор *свог* класика, увек је важно сведочанство о виђењу књижевних вредности. Било би добро да се у тој посвећености добије аутентично изудање Растковог рукопис романа и да се не бавимо сви верзијом коју је, плашити се, произвела непоуздана воља приређивача Марка Ристића.

Утолико више је питање тоталитета, односно енциклопедизма, битно, иако је оно заправо потекло из раније фазе истраживања овог стручњака. То је угао који није подразумеван и који није сам по себи дат у историјској поетици. Он је обликован врло широко, што одговара и самој идеји тоталитета и енциклопедизма, које нису, када је о књижевности реч, идентичне. На тој разлици професор Петровић не инсистира, он поступно гради ту врло широку слику и додаје јој теоретичаре који помажу да се она види из различитих углова. Сама разлика идеје тоталитета и свеобухватности енциклопедизма могла је бити од користи у завршном поглављу његове нове књиге. Са друге стране, идеја тоталитета која је еминентно епска, и која је била поменута између Лукача и Бахтина (Бенјамин је ту у идеји мозаика и алегорији целине могао бити важан трећи, а Слотердајк својим сферама то исто Хегелу и Хајдегеру, као и Делез својим платоима Левинасу и Лиотару), по нечему би морала да следи и иза енциклопедизма, којем заправо историјски претходи. Енциклопедизам је заправо оспољавање унутрашњег недостатка епског тоталитета. Идеја повратка и ултимативног проблематизовања тоталитета, то је питање кризе модерности и постмодерности. Енциклопедизам није само повлашћено средство и

израз постмодерности, већ и последњи тренутак изазова тоталитета, и његове критике која је за сада остала по страни. На тај изазов тоталитета од антике до данас, од светих списа до хазарске полемике ипак нема одговора. Излажући историју ове проблематике код нас, професор Петровић је понечему можда дао већи значај, а оно што је целој расправи од лексикографизма до енциклопедизма дало подстицај понешто утишао и ставио у други план. Али нећемо пред резултатима његовог рада дозволити да нас ова мала неправда ражалости јер је важнији континуитет проучавања тема, стварна чињеница да постоји веза двеју, надајмо се и треће, генерације истраживача. Ако ту релацију по свој прилици није сасвим оправдано углавном прећутати, то самом раду и излагању разноликих сазнања ништа не одузима. Овакав став по свој прилици потврђује скривену особину студија да имају још један притајен ниво и стишан тон који ће, можда, у неком часу штети и другачије да се изрази, али то је ствар избора колеге Петровића. Оно што је сасвим јасно, то је да су плодови преданог рада вредни интерпретативни резултати, теоријски наговештаји и аргументи и једна целовита слика енциклопедизма пред нама.

Раније верзије огледа који су преточени у књигу *Хоризонти модернистичког романа* назначене су у белешци уз књигу, и уредно побројане у библиографији која је достављена на конкурс. То се напомиње због необичних правилника о аутоцитатима, док би вредело изложити, колико је то могуће, и какао би евентуално сам аутор одредио своје радове. Даћемо по неку основну црту ових радова издвајајући их аналитички. Књига иначе има знатан распон од Вељка Милићевића до Данила Киша, чиме се један унутрашњи прстен који чине Бора Станковић, Милош Црњански и Иво Андрић битно проширује. *Хоризонти модернистичког романа* оцртавају поетичке видике српског романа у двадесетом веку и постављају их у контекст историјских, уметничких и друштвених промена. На почетку столећа, показује Петровић, важна је интима усамљеног појединца. Он је затечен у више различитих противречности субјекта и света који је у њему и изван њега. Док се ту назначавала проблематика фројдовске нелагодност у култури, у годинама након Великог рата роман своју поетику успоставља у контексту историјског слома вредности. „Српски роман и рат“ узима Васића и Ћосића уједно, што је занимљиво и до сада неискоришћено решење. У другој половини века модернистички јунаци суочавају се с политичким и идеолошким изазовима, све до границе тоталитарног друштва од којег је тешко направити тај интимистички отклон, који је био (не)могућ на почетку века.

Одговор на питање шта је то модерно у српском роману на почетку двадесетог века рачва се на две стране, односно два поетичка видика – један на хоризонту српске прозе тога доба уочава заласке реализма, док други, у исто време, види успоне модернизма као књижевне и културне епохе која ће обележити претежни део двадесетог века. Тумачећи роман *Беснуће* Вељка Милићевића, Предраг Петровић истиче поетички значај овог дела у односу на дотадашње српске романи. Да изгради свој модерни поетички идентитет, није довољно да се напусте оквири реалистичког дискурса, потребан је модерни индивидуум. Заснивајући новог књижевног јунака и нове могућности приповедања, роман заправо отвара нову визију света. Модернизам ће управо кроз поетичко суочавање са интимом усамљеног субјекта долазити до иновативних приповедачких, композиционих и језичких

решења. У студији посвећеној Станковићевој *Нечистој крви* Петровић долази до закључака о односу уметничког обликовања и неких од преломних момената српског друштва и културе на прелазу векова: историјски, везан за ослобађање југоисточне Србије од турске власти и њено интегрисање у матицу; социјални, који се тиче пропасти старих и успона нових слојева друштва, што изазива далекосежне промене у поретку културе; коначно, ту је поетички прелаз од натурализма ка импресионизму, односно модернизму. Роман *Нечиста крв* превазилази оквире српске књижевности, он има велики европски значај. Станковићево приповедање има превратнички карактер јер у фокус доводи еротику и сексуалност, однос тела и идентитета те нелагодност појединца у култури. Реч је, заправо, о низу културолошких, антрополошких и психолошких питања којима велику пажњу посвећују новији приступи у проучавању књижевности – од лакановске психоанализе, посткласичне наратологије, феминистичке критике до студија простора и екокритике.

У годинама након Великог рата Предраг Петровић ставља тежиште на заснивање новог односа књижевности и историје, нове поступке уметничког обликовања историјских збивања. Историјска пустош моделује садржаје индивидуалне свести, а епохални слом свих вредности предмет је личне спознаје и доживљаја. У *Дневнику о Чарнојевићу* Милоша Црњанског, *Крилица* Станислава Кракова и *Црвеним маглама* Драгише Васића књижевно виђење историје не почива више на свезнајућој тачки гледишта нити на деловању великана, вођа и војсковођа. Слика слома после победе само добија на снази и није нимало случајно што је овај друштвеноисторијски агенс покренуо тако бурне процесе у књижевности и култури.

У компаративним анализама затим се, као што смо већ поменули, прати како романи Милоша Црњанског воде дијалог са руском а Растка Петровића с америчком културом. Међу одређујућим моментима који су поетички обликовали токове новије српске књижевности, јесу и интензивне везе са руском културом. Многи писци, појаве и тенденције српске књижевности не могу се тумачити без компаративног контекста у којем руска литература има велику улогу. То је посебно уочљиво када се говори о опусу аутора чије је дело суштински одредило судбину српског модернизма у прошлом столећу – Милоша Црњанског. Од авангардног *Дневника о Чарнојевићу* до позномодернистичког *Романа о Лондону*, проза овог ствараоца обликује сложену слику Русије, у распону од суматраистичке и утопијске визије, потом геополитичке пројекције и историјске реалности, до поетске фасцинације и меланхоличне жудње. Док Вук Исакович у *Сеобама* сања о непрегледним пољима Русије кроз која ће јахати и живети слободним, неспутаним животом, Стеван Папа-Катић, јунак романа *Дан шести* Растка Петровића, срећу налази у просторствима и градовима Америке. За разлику од визије Русије која има велику протежност код Црњанског, и мења се током времена, Сједињене Америчке Државе фигурирају само у другом делу Растковог последњег романа. Прва књига *Дана шестог* тематизовала је ратну голготу као потпуно урушавање свих хуманистичких и моралних вредности, док се амерички наставак приповедања одвија у оквирима модерног, високо развијеног друштва и разуђене мреже социјалних, академских и политичких односа.

Предраг Петровић прати то сложено друштвено поље, као што је назначио и ону флукуацију односа Црњанског према руском истоку.

Однос романа и филма, још једна је значајна тема ове књиге, везан је за тумачење поетике црног таласа. У исто време када међународни успех постижу филмови *Три* и *Скупљачи перја* Александра Петровића, *Кад будем мртав и бео* и *Заседа* Живојина Павловића или *Рани радови* Желимира Жилника, у српској прози формира се поетичка линија за коју ће се од половине седамдесетих година усталити назив „проза новог стила“ или „стварносна проза“, репрезентована књигама *Кад су цветале тикве* Драгослава Михаиловића, *Бугарска барака* Милисав Савића, *Рефуз мртвак* Видосава Стевановића, па и *Мемоари Пере Богаља* Слободана Селенића. Поредићи ове стваралачке тенденције Предраг Петровић појам црни талас, који се спорадично користи и у књижевности, везује за одређење једне линије српске прозе. По његовом мишљењу, црни талас је јединствен и препознатљив феномен југословенске и српске културе, који је отворио не само нове могућности дијалога филма и књижевности него и засновао нове облике уметничке слободе и ангажмана. Ово проширење проблематике даје овом раду још једну вредну димензију и показује како културне студије не морају бити празњикаве у својој програмској уопштености, већ корисне у једном целовитом приступу књижевности и култури. Код нас ова врста тумачења није довољно развијена и прилог који у свом раду даје колега Петровић завређује посебну подршку.

Пратећи линије континуитета у модерном роману Предраг Петровић обликовање слике света као позорнице – у остварењима Андрића и Црњанског – и формирање жанра кратког романа – од *Беспућа* и *Дневника о Чарнојевићу* до Кишове *Мансарде* и Селимовићевих *Тишина*. У Андрићевом „Разговору са Гојом“ шпански сликар своје излагање о позицији уметности и уметника у свету почиње констатацијом да су „просте и убоге средине позорница за чуда и велике ствари.“ У овом ставу Предраг Петровић налази поетички путоказ за разумевање слике света у Андрићевим романима. Док се у роману *На Дрини ћуприја* вишеградски мост симболично указује као друштвено-историјска позорница, у *Травничкој хроници* образује се политичка позорница која је поетички подржана расправама појединих јунака о поезији и драми. У роману *Госпођица* симболично је представљена позорница грађанског друштва. Коначно, у *Проклетој авлији* Андрићев романескни свет у потпуности је у знаку великог театра, од преоблачења и замене идентитета до оријенталног позоришта сенки и естетике поистовећивања.

Почетак шездесетих година прошлога века обележен је у српској књижевности, између осталог, и појавом романа Меше Селимовића (*Тишине*) и Данила Киша (*Мансарда*). Истичући овај поетички сусрет, колега Петровић помера раније виђење које је повезивало *Беспуће*, *Дневник о Чарнојевићу* и *Тишине*, видећи неку врсту прелома у *Мансарди*. Петровић види поетички простор аутофикције који се отвара на флуидној граници између аутобиографског искуства и романа у првом лицу. Померање поетике романа, међутим, овде не иде према значају искуства и сведочења, већ ка томе да се сусрет са собом покаже као нужност. Он има различит ниво драматичности код Селимовића и Киша јер су

проблеми Селимовићевог јунака објективизовани у историји, док су муке човека са мансарде у спознајном судару са целином историје и самосазнања.

У *Енциклопедизму и теорија романа*, да се сада вратимо и овој књизи, књижевни енциклопедизам одређује се као текстуални простор дијалога, сукобљавања и преиспитивања разнородних знања, традиција, жанрова, поетичких пракси и идеологија, суштински одређен тензијом између хетерогености и жудње за целином. У том погледу је, како смо већ рекли, отворено питање приступа у тоталитет, најширег хоризонта духовноисторијског, културног и напослетку поетичког употпуњења. Тема је више него важна, приступ детаљан и колико то може бити случај, целовит, а резултати представљају леп допринос нечему о чему се код нас почело говорити уз Киша и Пекића, а на сасвим другачији начин је припоменуто као одјек Бахтинове идеје романескног дискурса у једном раном прилогу о Растку Петровићу. И овде постоје две различите школе мишљења, које у раном виду Петровићева обухватна студија разликује у Бахтину и Фрају. У позном изразу, то је разлика енциклопедизма просвећености који има трансценденталистичку хуманистичку идеју, и постмодернистичког нагомилавања, агломерације, без те димензије осим у ауторефлексији. Док се у филозофији и науци енциклопедизам понајпре доводи у везу са идејама просветитељства и са, у том духу изведеним, пројектом велике књиге знања, у књижевности је то постало најочигледније својство књижевне имажинације тек уз доминантне одлике (пост)модернистичког романа. Темељно истраживање које је овде спроведено можда више даје за право бахтиновском погледу, али не пропушта да укаже и на другачије домете, културолошке, семиотичке и друге.

Преиспитујући природу овог феномена и његова бројна теоријска одређења у досадашњој литератури, у распону од Хегеловог и Лукачевог схватања тоталитета до концепције „максималистичког романа“, Предраг Петровић показује да енциклопедијска дела нису одређена само својом отвореношћу према мноштву знања о друштву, култури или науци. Она се издвајају и богатством изражајних могућности, стилских модуса, жанровских укрштаја, сложеним текстуалним „ткањем“ које би се могло упоредити са мрежом или лавирином. Зато је енциклопедијски наратив и енциклопедија наратива, мисли колега Петровић у овој важној ствари. Једно од формалних обележја таквих књижевних дела изведено је управо из облика енциклопедије или лексикона као текста фрагментарне структуре која допушта нелинеарно повезивање значењских јединица. Таква књижевна дела препознатљива су по томе што су у целини, или у појединим деловима, организована као лексикони, каталози, пописи, спискови или зборници. Након пописа грчких бродова у *Илијади*, у доцнијим вековима преовладаваће спискови књига: каталог измишљених књига у седмом поглављу друге књиге *Гаргантје и Пантагруела*, попис Блумове библиотеке у *Уликсу* или набрајање ствари на Слоторповом писаћем столу у *Дуги гравитације* неки су од примера у којима се генеративна матрица и идеја енциклопедије претварају у неку врсту слике. Слика библиотеке увек је кориштена као метафора целог света, свега, па чак и спасења, и то није случајно. Сваки од ових спискова има статус поетичке фигуре која упућује на смисао романа. У енциклопедијским књижевним делима, закључује Петровић, свеобухватност није израз подразумеваног, самодовољног или

непроблематичног свезнања. Она мора добити легитимитет и бити реализована у приповедачким стратегијама и композиционим решењима. Већина аутора, од Бахтина до Умберта Ека или Хилари Кларк, настоји да успостави критеријуме за разликовање романа који су „грандиозна фреска једна епохе“ од оних који су, уз то, и енциклопедијски. Зато је у новијим теоријским одређењима, која првенствено имају у виду искуство постмодернизма, видан својеврсни обрт у разумевању енциклопедизма. И у науци и у књижевности овај идеал више не проистиче из свеобухватности знања него „из очаја због немогућности његовог потпуног достизања“.

Од Раблеовог *Гаргантпе и Пантагруела* и Сервантесовог *Дон Кихота* роман постаје жанр у којем се енциклопедизам у књижевности понајпре испољава. Појмовно одређење овај феномен добија у теоријској мисли двадесетог века, при чему се често америчком компаратиста Едварду Менделсону приписује посебна заслуга за рано обликовање идеје енциклопедијског наратива. Та упутница стигла је до нас у раним текстовима Александра Јеркова који се посебно бавио овом проблематиком деведесетих година прошлог века. Менделсонова студија „Енциклопедијски наратив: од Дантеа до Пинчона“ надовезује се на ранију традицију размишљања о овим питањима, но она је поставила дела са енциклопедијским карактером у корен култура. Конституисање енциклопедизма у промишљању теорије романа своју полазну тачку има у филозофском и књижевном поимању тоталитета, али за сада критика тоталитета од Хегела и Маркса уназад ка свакој догматици, и унапред ка сваком тоталитетном друштвеном пројекту, још није захватила проучавање књижевности, као што се ни критика тзв. слабе мисли још увек код нас није развила. Појава Џојсових романа *Уликс* и *Финеганово бдење* усмерила је виђење романеског енциклопедизма у временима далеко иза Балзака и Флобера ка питањима језика, приповедања, односу према миту и интегралizmu у средњовековној духовности, али и према науци. Коначно, Пинчорова *Дуга гравитације*, Павићев *Хазарски речник* и Воласова *Бескрајна лакрдија* показују да је у „постмодернизму“ експлодирао модернистички енциклопедијски пројекат“, суочивши се са новим изазовом (дез)интегрисања целине у хипертекстуалном свету.

Поетичку самосвест и теоријски легитимитет енциклопедизам је у српској књижевности стекао пре свега у доба постмодернизма. Петровићева студија показује да то не значи како га није било и раније, али тек након појаве Павићевог *Хазарског речника* (1984), којем је претходила Кишова *Енциклопедија мртвих* (1983), он постаје видљив и препознат на мапи целокупне српске књижевности. Као што је Џојсов *Уликс* битно утицао на различита теоријска одређења енциклопедизма, али исто тако иницирао нове токове разумевања и вредновања европске културе, што је видно већ у Паундовом есеју „Џејмс Џојс и Пекише“ или, каснијем, Ековом *Отвореном делу*, тако је и *Хазарски речник* упутио на другачија виђења српске књижевне прошлости.

Иако је *Хазарски речник* најзначајнији српски роман овога типа, који је највише допринео уобличењу теоријске свести о књижевном енциклопедизму, било би погрешно ако бисмо само према њему самеравали дела из претходних периода. Анализирајући овај поетички феномен, у распону од *Кандора* Атанасија Стојковића и *Романа без романа*

Јована Стерије Поповића до *Кише и хартије* Владимира Тасића, Петровић закључује да се енциклопедијско усмерење српског романа може пратити дуж две велике поетичке линије. Једна је сатирично-пародијска, заснована у Стеријином роману, настављена авангардном *Бурлеском господина Перуна бога грома* Растка Петровића и антироманом *Без мере* Марка Ристића, да би на измаку столећа врхунац добила у карневалској визији историје у *Фами о бициклистима* Светислава Басаре. Друга линија у знаку је суочења са историјом, и обликује се као хуманистички бедем пред надлазећом апокалипсом – у Кишовом *Пешчанику*, Павићевом *Хазарском речнику*, Петровићевој *Опсади цркве Светог Спаса*, Тасићевој *Киши и хартији*. Обе линије укрштају се у Пекићевом „мегароману“ *Златно руно*, у прожимању историографске метафикције и карневалског доживљаја света. Романи Андрића и Црњанског отворили су пут за пуно поетичко конституисање енциклопедијског наратива и његово позиционирање у средиште српске постмодерне књижевности. Оваква дела увек су преиспитивала и померала жанровске и приповедачке могућности, формирајући ново разумевање и вредновање историје и културе. Оваквим својим трудом професор Петровић је дао целовиту студију која раније спроведеним истраживањима даје нове димензије и пружа прилику за осећање да ће важне особине српске савремене књижевности бити темељно изучаване. Од мањег је значаја историја развоја проучавања, мада је правична дистрибуција подсећања на претходнике потребна. Студија о енциклопедизму, повезана са расправом о отварању тоталитета, чине једну велику и веома добру целину. У релацији са појединим радовима о модернистичкој поезији и модернистичком роману, професор Петровић је заокружио једно добро утемељено виђење српске књижевности.

Док је у књигама посвећен књижевноисторијским, поетичким и теоријским питањима романа, у претежном броју студија објављених од избора у звање ванредног професора Предраг Петровић бави се српском поезијом двадесетог века, о чему ћемо такође рећи неколико речи.

У студији „Хришћанска религиозност у модерној српској поезији“ полази се од става да је религија, као и мит, била и остала колосална инспирација целокупне уметности. Међутим однос књижевности према религији током протеклог столећа није увек био афирмативан. Различити авангардни покрети као и оне поетике које су своје упориште налазиле у одређеним идеолошким, првенствено левичарским, учењима или у филозофским тврдњама, рецимо егзистенцијалистичким, често су наглашено полемисали са канонизованим вредностима, фигурама и симболима. Колико је однос књижевности и религије био сложен, најбоље потврђују супротстављене песничке тенденције у периоду међуратног модернизма, у годинама након Првог светског рата. Док поезија Милоша Црњанског и Растка Петровића оспорава све предратне књижевне, културне и етичке вредности, дотле лирика Момчила Настасијевића и Јована Дучића успоставља интензивне везе са религијом, проналазећи у њој смисаоно упориште за разумевање живота и света. У Настасијевићевим лирским циклусима чести су мотиви из „Откровења Јовановог“ и позивање на хришћанску етику. Дучићева збирка *Лирика* отпочиње песниковим обраћањем Богу што је полазиште за спознају величине и трагизма људског постојања.

Обнова молитвеног тона у поезији након Другог светског рата важна је у збирци Десанке Максимовић *Тражим помиловање*. Поетичка сума и врхунац хришћанске религиозности у српској књижевности прошлога века Петровић налази у књизи *Четири канона* Ивана В. Лалића у којој се посебно апострофира фигура Богородице.

Односу поезије, религије и мита посвећена је и студија „Бојићеве библијске визије“ Опус последњег великог песника српске модерне Милутина Бојића Петровић најпре посматра као поетички наставак, па и окончање, парнасо-симболистичких токова успостављених код Јована Дучића и Милана Ракића. То је најочигледније на плану стиха јер Бојић до краја доводи изражајне и ритмичке могућности дванаестерца, у доба модерне, откривајући његове смисаоне потенцијале и у драмској форми. Међутим, у смирају „малог златног века српског песништва“ Бојићева поезија засновала и неке нове стваралачке моменте, који ће своје пуно значење и значај добити у деценијама које су уследиле. Један од таквих поетичких момената који обележава Бојићеву поезију јесте интензивни дијалог са Библијом. У време када парнасовска поезија мотиве и естетске идеале налази првенствено у антици, Бојић се окреће Старом и Новом завету откривајући ту симболе, ликове и тематске оквире свога певања. Низ Бојићевих песама заснован је на преузимању и ресемантизацији библијских тема и ликова. У раду се прати како ауторова еротска поезија успоставља нов однос према канонизованим текстовима и афирмише провокативно читање традиције које ће, у другачијем поетичком и идеолошком контексту, бити настављено у авангарди и постмодернизму. У песмама инспирисаним балканским и Првим светским ратом Бојић историјским страдањима даје митску димензију успостављајући аналогии са библијским дешавањима и архетиповима. Управо од ових Бојићевих песама могу се у српској књижевности пратити токови модернистичке поетике митологизације.

У студији „*Луцифер*: демонске визије у Шантићевој поезији“ Петровић је фокусиран на Шантићеву познију лирика, насталу махом у годинама након Првог светског рата. Иако у том периоду песниковог стваралаштва и даље има патриотских песама, евидентно је да преовлађују другачије теме и тонови. То је поезија која је у знаку ноћних визија и демонских привиђења, мистичних и митских откровења, интимног неспокојства и расула света. У Шантићевој поезији тога доба уочљив је и круг песма космичке и астралне инспирације међу којима је интригантан сонет „Луцифер“ (1918). У својој познијој лирици Шантић се често враћа неким ранијим мотивима и сликама, мења их у правцу лирике расула и мрачних, демонских визија. Бројне ауторове песме настале крајем друге и почетком треће деценије као да су луциферовски одјек стихова с почетка века. Познија Шантићева лирика тумачи се и у контексту ауторових превода немачке поезије, у распону од Хајнеове „Лорелај“, у чијем препеву је зачета песма „Вече на шкољу“ до Ничеових стихова „Морал звезда“ из *Веселе науке*. Уместо утицаја овде се пре може говорити о Шантићевој отворености за неке моменте модернистичког сензибилитета. Наиме, међу песницима које Шантић преводи видно место имају аутори позног романтизма који ће доцнија критика идентификовати као претече а неке и као ране представнике експресионизма: Арно Холц, Рихард Демел, Хуго фон Хофмастал, Алфред Моберт или Херман Хесе.

У раду „Пустите ме како ја хоћу: о трећем добу у антологији Богдана Поповића“ Петровић разматра избор песника и песама који је Богдан Поповић начинио у „Трећем добу“ *Антологије новије српске лирике*. У овој целини нашли су се најмлађи песници, рођени на измаку седамдесетих и током осамдесетих година деветнаестог века. Да би одредио поетику тога доба, које отварају песме Милана Ћурчина „Пустите ме како ја хоћу!“ и „На странпутици“, Поповић користи појам неоварварство, што је сасвим блиско термину фовизам који је током прве деценије двадесетог века добио легитимитет у историји сликарства. У завршној целини *Антологије новије српске лирике* Богдан Поповић се показао као аутор отворен за песничке гласове младих стваралаца. ниједан каснији антологичар српске поезије неће у свој избор унети толико младих аутор као што је то учинио Богдан Поповић. То поготову нису учинили Зоран Мишић у *Антологији српске поезије* и Миодраг Павловић у *Антологији српског песништва*, које су уз Поповићеву, наше најутицајније песничке књиге ове врсте. Зато „Треће доба“ доводи у питање оцену о Поповићу као конзервативном критичару. Он у годинама пред Први светски рат има слуха за иновације у поезији, али, ипак, само до извесне мере.

У студији „Уметност као инспирација у поезији Војислава Илића“ Предраг Петровић полази од констатације да је знатан број песма Војислава Илића директно инспирисан уметношћу: књижевношћу, сликарством, вајарством, позориштем или музиком. То да уметничка дела из прошлости инспиришу настанак нових, добро је позната чињеница и један од кључних стваралачких поступака у готово свим епохама, приметан и код Војислављевих савременика, Змаја и Лазе Костића. Међутим, за разлику од романтичарских песника, у Илићевој поезији овај поступак добија нови поетички смисао и функцију: не постоји само на тематско-мотивском плану него као програмско стваралачко опредељење суштински повезано са новим доживљајем и разумевањем уметности. Петровић доказује да су Војислављеве песме инспирисане уметношћу засновале нови књижевни и читалачки сензибилитет, који ће далекосежно утицати на развој српског песништва у двадесетом веку. Тако би се могла успоставити важна поетичка линија која би се могла пратити од Илићевог „Тибула“, потом Ракићеве „Симониде“, Попиних песама „Каленић“ и „Манасија“ до Миљковићевог „Ариљског анђела“ или Лалићеве „Пијете“.

Теоријским питањима одређења песничког језика Предаг Петровић бавио се у студији „Посвећеност језичком бићу: Новица Петковић као тумач српске поезије“. Петровић полази од питања отвореног у студијама Новице Петковића – како успоставити дистинкцију између поетског и не-поетског дискурса као и одређење природе књижевности као другостепеног моделативног система, како је назвао Јури Лотман, у којем се моделују сви слојеви стандардног језик. Петровић истиче да су нова стваралачка искуства, од симболиста до авангардних аутора, довеле до радикаланих промена у начину организовања текста, нарочито његовог језичког слоја, што је пред теоретичаре књижевности поставило задатак уметничке поступке уопште. Пошто је лингвистика прва међу хуманистичким наукама у прошлом веку изградила релативно егзактан аналитички метод, разграничила предмет и метод проучавања, изменила терминологију створивши модеран метајезик, њен утицај на књижевну теорију, која је настојала да разјасни

новонастале промене у уметности, у првој половини и почетком друге половине прошлог века изузетан је и далекосежан. Проучавање књижевности везано за текст бави се смисаоном целином која се мења зависно од културног модела, историјске и књижевне епохе, на шта је Петровић фокусиран у овој студији.

Питањима односа међу уметностима у епохи модернизма Предраг Петровић је посвећене у тексту „Поетика кинематографа: Винаверови есеји о филму“. Три важне теме се издвајају у Винаверовим есејима о филму – заснивање особеног филмског језика, нови доживљај феномена времена и могућност да путем филма на другачији начин разумемо књижевност. Те текстове Петровић чита у контексту Винаверове модернистичке поетике јер се у њима разматрају готово сва питања која су овога аутора опседала као књижевног ствараоца и тумача, поготову она везана за однос уметности и стварности или природу хумора и смеха.

Путопис је жанр којем су посвећене две студије Предрага Петровића. У тексту „Пут до храма: Слика Азије у путописима Миодрага Павловића“ анализирају се записи песника Миодрага Павловића о путовањима по Кини и Индији као сведочанства о сусрету европског интелектуалца са оријенталним цивилизацијама, религијама и обичајима. Путни записи из Кине и Индије садрже вредне информације о историји и култури ових земаља. Ипак, Павловића највише интересује религија и духовност азијских народа. Разматрајући их из имаголошке визуре Петровић долази и до стилских особености које уједињују елементе лирског, есејистичког и рефлексивног. У раду написаном на руском језику „Два српских путевих очерка о Советској Русији“ представљена су два српска путописа објављена 1928. године у Београду: *Утисци из Русије* књижевника Драгише Васића и *Импресије из Русије* вајара Сретена Стојановића. Предраг Петровић анализира како је у оба путописа успостављена слика совјетског друштва у којем и даље постоје сукоби између традиционалних и нових вредности које се постепено али сигурно успостављају. Оба путописа важно су књижевно и документарно сведочанство о слици Совјетске Русије које се образовала у српској културној јавности у периоду између два светска рата.

У свом научном раду Предраг Петровић посвећен је и књижевноисторијским и питањима периодизације, као у студији „Павле Поповић о књижевности српске модерне“ у којој се бави се одређењем периода модерне у српској књижевности почетком двадесетог века, полазећи од предавања Павла Поповића из 1905. године „Стање данашње српске књижевности“. Иако се претежни део опуса Павла Поповића односи на старије периоде наше књижевности, неколико његових текстова спада у домен критике и есејистике која тумачи и вреднује српску књижевност почетка двадесетог века и део су студентског курикулума на Српској књижевности двадесетог века. Зато је важно испитати увек изнова ова питања везана за однос према савременој књижевности. Поповић даје преглед свих жанрова и значајнијих аутора на прелазу из деветнаестог у двадесети век што представља прву такву синтезу поетичких тенденција оног период наше књижевности који данас називамо модерна. Колега Петровић истиче да је, уз Јована Скерлића, Павле Поповић први прецизно детектовао и критичарски одредио модерне поетичке токове српске књижевности поставивши тиме темеље за њено касније књижевноисторијско

дефинисање. У раду „Могућности периодизацијског одређења савремене српске књижевности“ разматрају се питања периодизацијског одређења савремене српске књижевности која обухвата временски распон од последње деценије двадесетог века до данас. Испитује се има ли овај период своју књижевноисторијску самосвојност, може ли се прецизније именовати, те коначно, које су његове водеће поетичке тенденције и аутори. Стваралачки токови у српском роману на прелазу столећа посматрају се у односу на успостављену постмодернистичку парадигму, и то као њен наставак, модификација или превазилажење. За српску поезију овога доба важно је одређење према искуству неосимболизма и његово превазилажење у облицима урбано профилисане или ангазоване поезије која развија облике нове комуникативности у ери дигиталне културе. Обраћајући се рецентној продукцији, и обликујући студентске погледе на поетику савремене српске књижевности и српску књижевност двадесет првог века, професор Петровић даје допринос развоју предмета на којем је провео своје сарадничке и наставничке године. Тај развој предмета у двадесет првом веку је посебно важан и он је у великој мери домен у којем ће колега Петровић моћи да се стара да у временима која нас чекају квалитет проучавања српске књижевности и највиши академски стандарди хуманистике буду задржани и даље унапређени.

Треба посебно нагласити да научна истраживања и учешћа на домаћим и међународним конгресима, уређивање запажених зборника и уреднички рад, прате стални труд и посвећеност наставном и педагошком раду професора Предрага Петровића. Он са еланом и бригом о потребама студената, одговорно и прилежно у најлепшем смислу ове старе речи испуњава све наставне обавезе везане за предавања и консултације са студентима основних, мастер и докторских студија. Као ментор успешно прати израду дипломских и мастер радова, руководи израдом докторских дисертација и учествује у њиховој одбрани, што потврђује посвећеност колеге Предрага Петровића стварању научног подмлатка. Изузетну одговорност Предраг Петровић испољава и у тимском раду, као члан пројекта „Смена поетичких парадигми у српској књижевности 20. века: национални и европски контекст“ Института за књижевност и уметност у Београду. Вреди истаћи његово ангажовање у раду Савета Међународног славистичког центра и као члана Управног одбора Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ у Београду, те рад у уредништву значајних часописа какви су *Летопис Матице српске* и *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, што употпуњује професорски лик овог колеге којег предлажемо за унапређење у највише наставничко звање. Учешћа др Предрага Петровића у домаћим и међународним научним скуповима, његове монографије, студије и огледи, континуирани прилози у значајним зборницима и периодичним публикацијама, упућују на закључак да је пред колегом Предрагом Петровићем читава једна професорска епоха, чију слободу и достојанство ће он верујемо умети да искористи на најбољи начин. Предраг Петровић, ванредни професор Српске књижевности двадесетог века, пружио је све разлоге за суд о томе како ћемо у њему добили редовног професора који иде оним путем којим иду најзначајнији проучаваоци српске књижевности.

Узимајући у обзир кандидатов досадашњи научни и педагошки рад, посвећеност и одговорност при реализацији наставних и испитних обавеза, резултате научних истраживања, учешће на домаћим и међународним скуповима као и успешно ангажовање у различитим научним и културним институцијама, дакле констатујући како су испуњени сви услови предвиђени законом, правилником и добром академском праксом, Комисија са задовољством предлаже Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да др Предрага Петровића, ванредног професора Српске књижевности двадесетог века, на основу његовог досадашњег веома успешног рада и резултата постигнутих након избора за ванредног професора изабере у звање редовног професора за научну област Српска књижевност, предмет Српска књижевност 20. века.

У Београду, 21. јуна 2021. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

др Јован Делић,
редовни професор Филолошког факултета, дописни члан САНУ

др Снежана Самарџија,
редовни професор Филолошког факултета

др Александар Јерков,
редовни професор Филолошког факултета

др Драган Станић,
редовни професор Филозофског факултета у Новом Саду

др Драган Бошковић,
редовни професор Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу